

ความรับผิดทางละเมิดอันเกิดจากสัตว์ : ศึกษากรณีสุนัขเลี้ยง

TORTIOUS LIABILITY FOR DAMAGE CAUSED BY ANIMAL : A CASE STUDY OF DOGS

กาญจนาพร ทิตสุริยารักษ์

KANCHANAPORN TITISURIYARUX

นักศึกษาปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีปทุม

anchisa-j@hotmail.com

Received 14 July 2020; Revised 16 October 2020; Accepted 7 December 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) วิธีการหาตัวเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข 2) วิธีการหาตัวผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ 3) แนวทางเยียวยาหากสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายจำนวนมาก 4) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข 5) ความรับผิดอาญาของเจ้าของสุนัข

จากการศึกษาพบว่า ในสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐเกาหลีและสหภาพยุโรปต่างก็มีกฎหมายเกี่ยวกับสุนัขไว้โดยเฉพาะและค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเพื่อป้องปรามและยับยั้งการทำความผิดของบุคคล ดังนั้น ประเทศไทยจึงควรจัดให้มีกฎหมายและกฎระเบียบต่าง ๆ ในเรื่องดังกล่าว โดยประการแรก กำหนดให้มีการลงทะเบียนเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขและผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อจัดการหาเจ้าของสุนัขรายใหม่ รวมถึงประกาศเปิดเผยรายละเอียดไว้ ประการที่สอง นำระบบระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) มาใช้กับสุนัขเลี้ยงในรูปแบบปลอกคออิเล็กทรอนิกส์ ประการที่สาม จัดตั้งองค์กรเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ ประการที่สี่ นำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมาใช้บังคับแก่กรณีที่มีความเสียหายเป็นจำนวนมาก รวมถึงกำหนดอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษไว้ให้ชัดเจน ประการที่ห้า กำหนดให้มีการทำประกันภัยสุนัขเลี้ยง ประการที่หก จัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข แต่ยกเว้นสำหรับสุนัขของผู้พิการทางสายตาและทางการได้ยิน สุนัขที่ไม่ได้ถูกเลี้ยงเพื่อการค้าและสุนัขที่ถูกเลี้ยงก่อนกฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมใช้บังคับและประการสุดท้าย กำหนดความผิดอาญาในกรณีสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่ต้องเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้ายและให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการกักกันสุนัขเลี้ยง

คำสำคัญ: ความรับผิด; ละเมิด; สุนัขเลี้ยง

Abstract

The objectives of this research aims to study about regarding 1) how to identify the owners of dogs or the persons taking care of dogs on behalf of the owners 2) how to identify the persons temporarily taking care of dogs while waiting for new owners 3) the guideline of remedy for severe damage caused by dogs 4) the dog-fee collection from the owners of dogs or the persons taking care of dogs on behalf of the owners 5) the criminal liability of the owners of dogs.

The study reveals that, In the United Kingdom, Australia, Republic of Singapore, Kingdom of Netherlands, Republic of Korea and European Union, there are specific dog-related laws and punitive damages in order to prevent and stop the wrongdoings of persons. Therefore, Thailand should enact various laws and regulations on this matter. Firstly, the owners of dogs, the persons taking care of dogs on behalf of the owners, the persons temporarily taking care of dogs while waiting for new owners must be registered and the details of such registration must be publicly announced. Secondly, electronic collars with GPS must be used. Thirdly, an organization responsible for dealing with persons taking care of dogs while waiting for new owners must be established. Fourthly, punitive damages must be applied in the event of severe damage with fixed rates. Fifthly, dog insurances must be required. Sixthly, dog-fee must be collected from the owners of dogs and the persons taking care of dogs on behalf of the owners with some exceptions, e.g. not the dogs of the blind and deaf, not the dogs raised for commercial purposes and not the dogs raised before the application of dog-fee collection. Lastly, criminal liability must be imposed in the case where the dogs are not aggressive or fierce animals with the power to quarantine the dogs by authorities.

Keywords: liability; tort; dogs;

บทนำ

สุนัข เป็นสัตว์ชนิดหนึ่งที่มนุษย์นิยมเลี้ยง หากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขไม่ใส่ใจในการดูแลและควบคุมสุนัขย่อมก่อให้เกิดความเสียหาย สำหรับประเทศไทยตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 กำหนดให้เจ้าของสุนัขหรือผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนในความเสียหายอันเกิดจากสุนัข แต่บทบัญญัติดังกล่าวไม่ได้กำหนดถึงวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัขและบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข หากสุนัขก่อให้เกิดความเสียหายย่อมเป็นการยากที่จะหาตัวบุคคลดังกล่าวได้ อีกทั้ง กรณีเจ้าของสุนัขมอบสุนัขของตนเองให้แก่ผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ซึ่งสุนัขจึงไม่ได้อยู่ในความดูแลของเจ้าของสุนัข หากสุนัขก่อให้เกิดความเสียหายย่อมเป็นการยากที่จะหาตัวผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่เช่นกัน

สำหรับค่าสินไหมทดแทนจากความเสียหายอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง หากสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายจำนวนมาก หากผู้เสียหายประสงค์เรียกร้องค่าสินไหมทดแทนย่อมเรียกร้องได้เฉพาะที่กำหนดไว้ใน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งล้วนแต่เป็นคำสินไหมทดแทนตามความจริงเท่านั้น ส่วนคำสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเป็นมาตรการป้องปรามการกระทำความผิดในอนาคต ซึ่งทำให้เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขตระหนัก ใส่ใจสุนัขของตนไม่ให้เกิดความเสียหายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของบุคคลอื่น ทั้งนี้ เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขมักใช้พื้นที่สาธารณะเพื่อดูแลสุนัขของตนเป็นผลให้เกิดภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นของเจ้าหน้าที่ในแต่ละท้องถิ่น หากมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขในการลงทะเบียนสุนัขย่อมเป็นแหล่งรายได้ของรัฐเพิ่มขึ้นอีกช่องทางหนึ่ง

อย่างไรก็ตาม หากมีการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขแล้ว บุคคลดังกล่าวต้องชำระค่าธรรมเนียมสำหรับสุนัขทุกตัวหรือไม่ หากเป็นสุนัขของผู้พิการทางสายตาและผู้พิการทางการได้ยินบุคคลดังกล่าวต้องชำระค่าธรรมเนียมดังกล่าวหรือไม่ สำหรับกรณีความรับผิดชอบตามกฎหมายอาญา มาตรา 377 นั้น หากสุนัขซึ่งเป็นสัตว์เลี้ยงและไม่อยู่ในสภาวะเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้าย เมื่อหลุดจากการควบคุมของเจ้าของสุนัขและก่อความเสียหายแล้วจะมีแนวทางจัดการอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี และหลักกฎหมายต่าง ๆ ของความรับผิดทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง รวมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากสุนัขเลี้ยง
2. เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายต่าง ๆ ในประเทศไทยเกี่ยวกับของความรับผิดทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง รวมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากสุนัขเลี้ยง
3. เพื่อศึกษาปัญหากฎหมายต่าง ๆ ของความรับผิดทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง รวมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากสุนัขเลี้ยง โดยเปรียบเทียบกฎหมายในกลุ่มประเทศกฎหมายลายลักษณ์อักษรและกลุ่มประเทศกฎหมายจารีตประเพณี
4. เพื่อวิเคราะห์ปัญหา เสนอแนวทางในการแก้ไขและ/หรือปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดทางละเมิดอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง รวมทั้งการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากสุนัขเลี้ยง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้ได้ศึกษาโดยใช้วิจัยเอกสาร (Documentary Research) โดยการค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ บทความ วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ เอกสารประชุมทางวิชาการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่ปรากฏอยู่ในรูปของสื่ออิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันประเทศไทยไม่มีการกำหนดวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข บุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขหรือผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ แนวทางเยียวยาหากสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายจำนวนมาก การจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัข หรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ตลอดจนแนวทางเกี่ยวกับการจัดการกับสุนัขเลี้ยงที่ก่อความเสียหาย ซึ่งจากการศึกษากฎหมายในสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐ

เกาหลีและสหภาพยุโรปมีกฎหมายเกี่ยวกับสุนัข เช่น การลงทะเบียนสุนัข การจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัขและในบางประเทศนำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเพื่อป้องปรามและยับยั้งการทำความผิดของบุคคล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษากฎหมายของสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย สาธารณรัฐสิงคโปร์ ราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ สาธารณรัฐเกาหลี สหภาพยุโรปและกฎหมายไทย ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 ไม่ได้กำหนดวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ส่วนข้อบัญญัติท้องถิ่นในประเทศไทยพบว่าข้อบัญญัติท้องถิ่นบางท้องถิ่นกำหนดให้มีการลงทะเบียนสุนัข ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าหากสุนัขก่อให้เกิดความเสียหายในท้องถิ่นที่ไม่มีข้อบัญญัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนสุนัขย่อมไม่มีวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขเช่นกัน ทั้งนี้ ตามร่างพระราชบัญญัติป้องกันการทารุณกรรม (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ... (การขึ้นทะเบียนสัตว์เลี้ยง) โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นผู้เสนอ เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2561 บัญญัติเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนสัตว์โดยให้อำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวยังไม่ผลบังคับใช้แต่อย่างใด

สำหรับสหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) และสาธารณรัฐสิงคโปร์มีการตรากฎหมายเกี่ยวกับสุนัขไว้โดยเฉพาะไม่ว่าในรูปแบบของพระราชบัญญัติหรือข้อกำหนดต่าง ๆ ส่วนข้อกำหนดของสหภาพยุโรปเกี่ยวกับการขนส่งสัตว์ที่ไม่ใช่เชิงพาณิชย์ มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการขนส่งสุนัขโดยในต่างประเทศกำหนดเกี่ยวกับการลงทะเบียนสุนัข ซึ่งเจ้าของสุนัขต้องนำสุนัขมาลงทะเบียนและในบางประเทศ เช่น เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) สุนัขที่ลงทะเบียนแล้วต้องมีป้ายประจำตัวสุนัขและสาธารณรัฐเกาหลีมีป้ายประจำตัวสัตว์

จากการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการกำหนดวิธีหาตัวเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ได้แก่

1) การปิดประกาศเกี่ยวกับรายละเอียดของสุนัขเลี้ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายภายหลังสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายแล้ว ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าวิธีดังกล่าวมีข้อบกพร่อง เนื่องจากการประกาศให้เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขรับผิดชอบและไม่เป็นประโยชน์ต่อบุคคลเหล่านั้น ซึ่งต้องชดเชยค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย วิธีนี้จึงมีโอกาสน้อยมากในการพบตัวบุคคลดังกล่าว

2) การลงทะเบียนสุนัขเลี้ยงก่อนที่สุนัขก่อให้เกิดความเสียหายซึ่งมีรายละเอียดของเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข รายละเอียดของสุนัขเลี้ยง สถานที่ที่สุนัขเลี้ยงและกำหนดหมายเลขประจำตัวของสุนัข ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ปัญหาดังกล่าว

3) การฝังไมโครชิปกับสุนัขเลี้ยงทุกตัวตั้งแต่เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขนำสุนัขมาอยู่ในความครอบครองของตนเอง

ดังนั้น วิธีหาตัวเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข ควรใช้ระบบการลงทะเบียนสุนัขเลี้ยง ประกาศเปิดเผยรายละเอียดต่าง ๆ ที่ลงทะเบียนไว้และต้องติดป้ายประจำตัวสุนัขเลี้ยงตลอดเวลา นอกจากนี้ ควรนำระบบระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (Global Positioning System : GPS)

ใช้กับสุนัขเลี้ยงจะเป็นการตรวจสอบตำแหน่งของสุนัขเลี้ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้ ซึ่งนำมาใช้ในรูปแบบของปลอกคอสุนัขอิเล็กทรอนิกส์

2. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับวิธีการหาตัวผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 ไม่ได้กำหนดวิธีการหาตัวผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ สำหรับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ เนื่องจากไม่มีการนิยามศัพท์ของบุคคลดังกล่าวไว้โดยเฉพาะ ผู้วิจัยเห็นว่าผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่เป็นเจ้าของสุนัขในกรณีเจ้าของสุนัขสละกรรมสิทธิ์ในตัวสุนัขหรือผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่เป็นผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขในกรณีเจ้าของสุนัขนำมาฝากเลี้ยงเพื่อวัตถุประสงค์ในการหาเจ้าของสุนัขรายใหม่

สำหรับสหราชอาณาจักรมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการดูแลสุนัขชั่วคราว โดยกำหนดลักษณะสถานที่พักชั่วคราวแก่สุนัขและการลงทะเบียนสุนัข จากการศึกษาผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางการกำหนดวิธีหาตัวผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่เป็นไปตามแนวทางเดียวกับวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข

ดังนั้น วิธีหาตัวผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ ควรใช้ระบบการลงทะเบียนสุนัขเลี้ยง ประกาศเปิดเผยรายละเอียดต่าง ๆ ที่ลงทะเบียนไว้และต้องติดป้ายประจำตัวสุนัขเลี้ยงตลอดเวลา นอกจากนี้ ควรนำระบบระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) ใช้กับสุนัขเลี้ยงจะเป็นการตรวจสอบตำแหน่งของสุนัขเลี้ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายได้ ซึ่งนำมาใช้ในรูปแบบของปลอกคอสุนัขอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อเป็นการดูแลผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ให้ผู้ดูแลสุนัขเลี้ยงได้อย่างเหมาะสม และเป็นการช่วยเหลือบุคคลดังกล่าวและควรจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานเกี่ยวกับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่

3. วิเคราะห์ปัญหาค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 ในกรณีความเสียหายเกิดจากสุนัขกำหนดให้เจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขต้องเป็นผู้ชดเชยค่าสินไหมทดแทนโดยความเสียหายที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไม่มีค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษและอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษไว้โดยเฉพาะ ซึ่งกฎหมายไทยบางฉบับมีการนำแนวคิดเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษมาใช้ เช่น พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติความรับผิดในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551 พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 เป็นต้น

จากการศึกษาพบว่า ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษหรือค่าเสียหายเชิงลงโทษในสหราชอาณาจักรนำค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษใช้ในคดีต่าง ๆ ที่กฎหมายกำหนดและในเครือรัฐออสเตรเลียนำมาใช้กับกรณีการไม่ใส่ใจต่อสิทธิของบุคคลอื่นและคดีอื่น ๆ ด้วย ซึ่งวัตถุประสงค์ของค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเพื่อยับยั้งและป้องปรามการกระทำความผิดของบุคคล ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์มีการทำประกันภัย นอกจากนี้ ต้องมีผู้ค้าประกันตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดด้วย เช่น เงินค่าประกันจะถูกริบหากสุนัขหาย เป็นต้น ทั้งนี้ สหราชอาณาจักร เครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) สาธารณรัฐเกาหลีมีบทบัญญัติของกฎหมายเกี่ยวกับสุนัขสายพันธุ์อันตราย ส่วนประเทศไทยตามข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่อง การควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีประเภทของสุนัขที่มีสายพันธุ์ร้ายเช่นกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า ค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษควรใช้เฉพาะกรณีสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหายจำนวนมากเท่านั้น เนื่องจากค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเป็นการลงโทษบุคคลโดยใช้วิธีการทางแพ่งจึงควรกำหนดขอบเขตการใช้ไว้อย่างชัดเจน สำหรับอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษ

ในกรณีสุนัขเลี้ยงก่อให้เกิดความเสียหาย ผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษจากสายพันธุ์ของสุนัข ได้แก่ สุนัขสายพันธุ์ปกติและสุนัขสายพันธุ์อันตรายหรือสายพันธุ์ร้าย โดยให้อำนาจของรัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด นอกจากนี้ ควรบังคับให้มีประกันภัยสำหรับสุนัขเลี้ยงทุกตัว เพื่อเป็นหลักประกันในการเยียวยาความเสียหายจากสุนัขเลี้ยงต่อไป

4. วิเคราะห์ปัญหาการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัข

เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการลงทะเบียนสุนัข หากมีกฎหมายการลงทะเบียนสุนัขในระดับพระราชบัญญัติ ประเทศไทยจะมีแนวทางการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขอย่างไร จากการศึกษาพบว่าราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์มีการจัดเก็บภาษีสุนัข ส่วนเครือรัฐออสเตรเลีย (รัฐ Western Australia) มีการยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัข เช่น สุนัขช่วยเหลือความพิการของบุคคล เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อมีการลงทะเบียนสุนัขและจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขเพื่อเป็นรายได้แก่รัฐ ผู้วิจัยเห็นว่าควรกำหนดข้อยกเว้นการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัขให้แก่สุนัขของผู้พิการทางสายตาหรือทางการได้ยิน นอกจากนี้ เพื่อไม่ให้เกิดภาระเกินสมควรจึงควรยกเว้นค่าธรรมเนียมสำหรับสุนัขที่ไม่ได้ถูกเลี้ยงเพื่อการค้าและสุนัขที่ถูกเลี้ยงก่อนกฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมใช้บังคับ

5. วิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขซึ่งสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย

สำหรับความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 กำหนดความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขในกรณีเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้ายและก่อให้เกิดความเสียหาย จากการศึกษาพบว่า สาธารณรัฐสิงคโปร์กำหนดความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัขในกรณีสุนัขขู่ไล่บุคคล ยานพาหนะหรือจักรยานไปตามทางสาธารณะ นอกจากนี้ สาธารณรัฐเกาหลีหากสุนัขสายพันธุ์อันตรายทำให้บุคคลอื่นเกิดการบาดเจ็บเจ้าหน้าที่อาจกักกันสุนัขสายพันธุ์อันตรายตัวนั้นได้

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 จากเดิมเจ้าของสุนัขมีความรับผิดชอบในกรณีสุนัขเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้ายและก่อให้เกิดความเสียหาย เป็นเจ้าของสุนัขมีความรับผิดชอบหากสุนัขก่อให้เกิดความเสียหาย โดยไม่ต้องคำนึงว่าสุนัขอยู่ในสถานะเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้ายหรือไม่ และควรมีผู้ควบคุมและยับยั้งสุนัขซึ่งก่อความเสียหายก่อนที่จะพบเจ้าของสุนัข จึงควรให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการกักกันสุนัขนั้นไว้ก่อน โดยให้เจ้าของสุนัขเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลสุนัขนั้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาข้างต้นพบปัญหาหลายประการดังได้กล่าวมาแล้วจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. สำหรับวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข ผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขหรือผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ ควรแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 433 โดยเพิ่มวิธีการหาตัวเจ้าของสุนัข ผู้รับเลี้ยงรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขหรือผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ด้วยการนำระบบการลงทะเบียนสุนัขเลี้ยงมาใช้ กำหนดให้มีการติดป้ายแสดงตัวตนของสุนัขเลี้ยง

และเปิดเผยข้อมูลข้างต้นต่อสาธารณะ นำระบบระบุตำแหน่งบนพื้นโลก (GPS) ใช้กับสุนัขเลี้ยงในรูปแบบของปลอกคอสุนัขอิเล็กทรอนิกส์

2. สำหรับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่ ควรตรากฎหมายที่มีเนื้อหาเกี่ยวผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่และควรจัดตั้งองค์กรหรือหน่วยงานเกี่ยวกับผู้ดูแลสุนัขชั่วคราวเพื่อหาเจ้าของรายใหม่

3. สำหรับการเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 438 โดยกำหนดให้มีค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษและอัตราค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษเฉพาะความเสียหายจำนวนมากที่เกิดจากสุนัขเลี้ยง ส่วนการกำหนดอัตราของค่าสินไหมทดแทนเชิงลงโทษควรกำหนดจากประเภทสายพันธุ์ของสุนัข ได้แก่ สุนัขสายพันธุ์ปกติ สุนัขสายพันธุ์อันตรายหรือสายพันธุ์ร้ายซึ่งให้อำนาจแก่รัฐมนตรีเป็นผู้กำหนด

4. สำหรับการเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากสุนัขเลี้ยง ควรตรากฎหมายกำหนดให้มีการทำประกันภัยสำหรับสุนัขเลี้ยงทุกตัวเพื่อเป็นหลักประกันในการเยียวยาความเสียหายจากสุนัขเลี้ยง

5. หากประเทศไทยตรากฎหมายในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของสุนัขหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสุนัขที่นำสุนัขมาลงทะเบียน ควรยกเว้นค่าธรรมเนียมในการลงทะเบียนสุนัข เช่น สุนัขของผู้พิการทางสายตาและทางการได้ยิน สุนัขที่ไม่ได้ถูกเลี้ยงเพื่อการค้าและสุนัขที่ถูกเลี้ยงก่อนกฎหมายจัดเก็บค่าธรรมเนียมใช้บังคับ เป็นต้น

6. สำหรับความรับผิดชอบของเจ้าของสุนัข ควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 377 โดยกำหนดให้มีความรับผิดชอบแก่เจ้าของสุนัขที่สุนัขก่อให้เกิดความเสียหายโดยไม่ต้องคำนึงว่าสุนัขเป็นสัตว์ดุหรือสัตว์ร้ายและควรให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ในการกักกันสุนัขเลี้ยงที่ก่อให้เกิดความเสียหายโดยให้เจ้าของสุนัขต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการดูแลสุนัขนั้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาถึงวิธีการเยียวยาในกรณีสัตว์อื่นก่อให้เกิดความเสียหายและควรศึกษาการจัดตั้งกองทุนในการเยียวยาความเสียหายอันเกิดจากสัตว์

2. ควรศึกษาถึงอัตราและหลักเกณฑ์ในการพิจารณาจัดเก็บค่าธรรมเนียมจากเจ้าของหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ หน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมดังกล่าวรวมถึงรูปแบบ รายละเอียดในการลงทะเบียนและการเปิดเผยข้อมูลของเจ้าของหรือบุคคลผู้รับเลี้ยงรับรักษาไว้แทนเจ้าของสัตว์ในรูปแบบฐานข้อมูลออนไลน์

เอกสารอ้างอิง: Reference

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2548.

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่าง เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2559.

ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ประจักษ์ เรื่องการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสัตว์ พ.ศ. 2550.

ระเบียบกรุงเทพมหานครว่าด้วยการควบคุมการเลี้ยงหรือปล่อยสุนัข พ.ศ. 2550.

ปริญญาวัน ชมเสวก. (2550). *ค่าเสียหายเชิงลงโทษในคดีละเมิด*. (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต). คณะนิติศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

148 วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ ปีที่ 5 ฉบับที่ 3 (กันยายน – ธันวาคม 2563)

พระราชบัญญัติความรับผิดชอบในสินค้าที่ไม่ปลอดภัย พ.ศ. 2551.

พระราชบัญญัติความลับทางการค้า พ.ศ. 2545.

พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551.

มาณพ ประวาลัญญกร. (2562). กฎหมายว่าด้วยการขึ้นทะเบียนและเสียภาษีสุนัข. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 14(47). 13-24.

ศักดิ์ดา ธนิกุล. (2555). การนำหลักค่าเสียหายเชิงลงโทษมาใช้ในกฎหมายไทย. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2556). ความเห็นฉบับเต็ม บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (ปรับปรุงกฎหมายลักษณะละเมิด) เรื่องเสร็จที่ 928/2556. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2562, จาก <http://app-thca.krisdika.go.th/>

EUR-Lex. *Regulation (EU) No 576/2013 of The European Parliament and of The Council of 12 June 2013 on the non-commercial movement of pet animals and repealing Regulation (EC) No 998/2003. (Text with EEA relevance)*. Retrieved March 18, 2019, from <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/576/oj>

Government of Western Australia Department of Justice Parliamentary Counsel's Office. *Dog Act 1976*. Retrieved May 22, 2019, from https://www.legislation.wa.gov.au/legislation/statutes.nsf/law_a230.html

Government of Western Australia Department of Justice Parliamentary Counsel's Office. *Dog Regulations 2013*. Retrieved May 22, 2019, <https://www.legislation.wa.gov.au/Legislation.gov.uk/Dangerous Dogs Act 1991>. Retrieved February 22, 2019, from <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1991/65/contents>

Legislation.gov.uk. *The Animal Welfare (licensing of activities involving animals) (England) Regulation 2018*. Retrieved February 22, 2019, from <https://www.legislation.gov.uk/ukdsi/2018/9780111165485>

National Law Information Center. *Animal Protection Act*. Retrieved April 10, 2020, from <http://www.law.go.kr/LSW/>

Singapore Statutes Online. *Animals and Birds (Dog Licensing and Control) Rules*. Retrieved March 1, 2019, from <https://sso.agc.gov.sg/>

Singapore Statutes Online. *Miscellaneous Offences (Public Order and Nuisance) Act*. Retrieved March 1, 2019, from <https://sso.agc.gov.sg/Act/MOPONA1906>

